

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Mind hősök ök...

Ha évszázakkal ezelőtt vivja vala szabadságharczát a délafrikai bur nép, nagyszerű hőskötemény magasztalná vitézségét, önfeláldozó készségét, halálmegvető elszántságát, amely nem is a mai időből való. Egy legendás kornak bámulatos ereje jut kifejezésre a bur nép küzdelmében, amelynek története a két éves hadjáratban olyan lélekemelő, hogy a világhistoria ítélőszéke előtt kétségtelenül elnyeri a győzelmi pálmát, ha a hosszú harcban kimerülve, végül el is bukik a tulnyomó erővel szemben. Erkölsi tekintetben már rég eldőlt e háboru sorsa, az erkölsi diadal százszorosan azt a maroknyi kis népet illeti meg, a mely valóban példátlan erő kifejtéssel s mindig nemes felsőbbbséggel tudott harcolni a legszebb erkölsi javakért, szabadságáért, önállóságáért, függetlenségéért s amely magára hagyva, nagy iga-

zaban, a glóbus ama távolesó pontján, sikeresen tudott szembe szállni a világ egyik legelső hatalmasságával.

Valamikor halhatatlan költők örökítették meg, gyönyörű versezetekben, a népek hőskorának ily fölséges eseményeit. Bizonyára jön is még olyan kor (jönni fog, mert jönni kell), amelyben ihletett elme époszába foglalja a burok hősi harcát. De ma, a jelennek rideg valóságában és sietős áradatában az időnek, ma telegráf-drót közvetíti a világnak a hősi nagyságnak, a kitartó küzdelemnek, szenvedésnek, martiromságának és diadalmának csodás jelenségeit s a kor szerény krónikása: az ujságíró, szedi kerestetlen formába, épülésére az élőknek, okulására a jövőndő nemzedékeknek.

Ez idő szerint (közel két évi vérontás után), a harczoló felek számaránya és erőviszonya a következő adatokban jut kifejezésre. Transzváli és oránzi bur harczos

van még mintegy tizenháromezer; ezekhez csatlakozik mintegy hét-ezer fokföldi fölkelő. A burok hadereje tehát mintegy huszezer főre rug. Ezzel szemben az angol haderő 220,000 emberből áll. De csak névleg. Az angol kormány ennyi katonát küldött a délafrikai harcztérre; de csak negyed, vagy ötöd része áll harczban az ellenséggel. A nagy angol sereg ilyenképpen oszlott meg: 40,000 ember betegen fekszik a kórházakban, 40,000 embert haza kellett küldeni, mint alkalmatlant a fárasztó hadjárat folytatására; mintegy 13,000 ember elesett, vagy halálos sebet kapott; 80,000 ember szükséges a vasuti vonalakat állandó őrzésére.

Marad tehát mintegy negyvenötvenezer ember, amely szemben áll a huszezer bural. Ebből aztán önként kínálkozik az a tanulság, hogy ha az angolok, mikor teljes erejükben voltak, nem bírták leverni ellenfelüket, akkor most, a

Megháborgatva.

Irta: **Békefi Antal.**

A vonat odébb szalaadt, egy feketeruhás nő ott maradt a homályban s miután a piros lámpásos embertől, aki félig alvó fejével biccentett a sötét váróterem felé, megtudta, hogy három óra hosszat kell várnia a teledi gőzökre, letette a lánczos kékításkát a padra és mellé ült. A kietlen, unalmas falusi perironon széthordozva tekintetét, gondolta: szegény fejem, mit csináljak én itt három óráig.

Senkit se látott, a falhoz vetette a hátát és valami csendes dalt dudolgotott, de csak a fogai közt. A vöröslámpásos ember odament hozzá:

— Urasszony, tesszen bemenni, már ég a lámpás.

— Köszönöm.

A feketeruhás nő bement a terembe és itt megismerkedett Babatsóy Kálmánnal, a kis akáczás falusi vasuti ház fiatal főnökével. Három óra hosszat beszélgettek, mialatt a főnök kétszer megfedekezett valahova sürgönyfeleletet adni, későn ment ki a helyek felől jött vonat elé s elmondott mindent az életéről.

— Szegényke, olyan fehér, mint ez a tejüveg, hozzányulni sem merészkék... Csak úgy tartom szerelemmel, mint a vi-

régot, bizony ápolgatni kell s vigyázni rá, hogy a hidegbe ki ne menjen.

— Oh Istenem, szegény jó lélek.

— Nagyon jó, hü teremtés, egy kis fehér és türekeny rabszolga, aki mindig odaáll, ahol nincs utban. Ugy sajnálom, mint egy beteg gyermeket. Annál nincs szomorubb ugy-e bár?

— Nekem nem volt. Hiszen mondtam, ugy mondd, egy napig voltam férjnél. És öröknek van gyermekök?

— Nincs, felett szomoruan a férj, pedig ugy érzem, hogy a gyermek az igazi kapocs a férj és feleség között.

A fiatal asszony mosolyogva surrant át a tárgyon a kérdéssel:

— Mit csinálnak hát itt egyedül?

— Én dolgozom, ő játszik.

A feleségéről beszélt Babatsóy a barna szép asszonynak, aki csupa vér és lélek. Lángoló a szeme, remeke ő maga, azoknak a szépséges, teli asszonyoknak, akik szerelemre termettek. Hódító fej, melynek vonásaiban hasztalan keresne valaki plasztikai szépet. Lélek van a homlokán, a vérdus ajkakon.

A megható történet, amit Babatsóy mondott az ő fehér, gyámoltalan asszonykájáról, érdeklődéssel hallgatta és arra élénken figyelt, hogy a kis fehér állomásfőnökné mindig csak játszik.

— De jó dolga van.

A férfi különösen érezte magát. Mintha valami eltem tett vágya és álma ébredt volna fel tetszhalotti nyivoltából és uralkodik rajta. Érezte, megfedekezett magáról, hogy hitvese részére és a maga részére szánalmat kér ettől az asszonytól, akit ezelőtt sohasem látott, és lehet, hogy többé sohasse fogja újra látni. E gondolatnál az asszony felé nyult, kissé félénken, de szenvedélyesen.

— Ugy-e, hogy még látni fogom mátkor is?

Csodálkozva ráfogatta az isteni barna asszony fejét. Szempillái játszottak élenken nagy fekete szemén és ugy nézett a megzavart emberre, hogy az, ha tud, olvashat a szeméből, az arczáról, ezt a gondolatot olvashatja ottan:

— De hamar megbolondultál? A kis fehér gyámoltalan mit szólna hozzá?

Ezek a dolgok történtek sok más apró részleltel, mire lejárt az óra és jött a teledi gőzös a szép utasért.

— Még ráér, huszonöt percaig vár minálunk.

Még huszonöt percz. Kiszaladt és kibált a piroslámpás emberekre: kilenczes rakodni, két kocsi kapcsolás a jobb vágánynál. Azután vieszament az asszonyhoz és kérte, üljön le mellé.

— Szeretném kegyedet miadig látni. Hogy volna ez lehetséges?

mikor tetemesen meggyengültek, még kevésbé fognak győzedelmeskedni rajta. Most tél van Dél-Afrikában s ugyszólván szünete a hadjáratnak. A burok, nem mozgathatván elég gyorsan a hideg évszakban, visszavonulnak a hegyek közé, ahol szinte bevehetetlen pozíciókat foglalnak el. A guerilla-harcot csak a Fokföldön tartják fenn, hogy folyton nyugtalanítsák az angolokat, összeköttetésük vonalát fenyegetve. Az ő háboruszkodásuknak nem kedvez a tél.

Az ő idejük a forró nyár, amikor a jóságos gondviselés (amelyet semmiféle önzés, semmiféle diplomáciai fufang le nem köt) hatalmas segítséghez juttatja a szorongatott, emberséges, istenfélő bur nemzetet. Nyáron hatalmas segítség a buroknak, minden Longtomnál pusztítóbb és gyilkosabb: a tikkasztó hőség és a tropikus láz.

Az angolok is, tehetetlen lévén, az időtől várják végső győzelmüket. Végre is ki fog merülni a burok ellentálló ereje, így számítanak. És sajnos, nyilván helyesen számítanak. S a maguk részéről természetesen mindent elkövetnek, hogy ez a kimerülés mielőbb elkövetkezzék. Szörnyű pusztítást visznek véghez az oly gondosan művelt országokban.

Senkit és semmit sem kimélnék. Nőt, aggot és gyermeket sanyargatnak. Szivettépők azok a jelentések, amelyek a bur asszonyok és gyermekek szenvedéseiről szólnak. Hogy ilyen szörnyű brutális és kegyetlen hadjárat lehetséges a keresztény civilizáció 20-ik századában: az csufos szégyene és gyalázata a kulturának, amelynek haladásával és fejlődésével oly sokszor hivatkozunk.

Most temettek a burok. — Krüger né meghalt Pretóriában, távol az urától, angol fogságban. Nemzete gyászolja a kegyes matronát, de el nem gyöngül kemény akarátában. Annyi derék szivet, annyi nemes lelket hantoltak már el a véres háboru kitörése óta, hogy egygyel több vagy kevesebb, már keveset határoz az ő szemükben. A harcoló burok letéptek magukról minden lágy köteléket, amely az élethez és a családhoz, az örömhöz, avagy a bánathoz fűzte őket. Elszakadtak mindentől és mindenkitől s rendületlen hittel mennek tovább a maguk útján, amerre végzetük viszi: a szabad élet, vagy a dicsőséges halál felé. Mikdenképp diadal az osztályésszük s az egész világ tisztelete és csodálata. Ami diadalnak is a legkülönb, mert ez a — halhatatlanság.

Nevelés a szünidőben.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Szülők és tanárok együtt tanácskoztak és együtt nem jutottak eredményre azokon a konferenciákon, amelyeken nemrég egy fővárosi gimnázium vezetősége a gyermekek szünidejének okos felhasználása számára akart a szülőknek útmutatásokat nyújtani. Most, hogy a gyermekvilág nagy decentralizációja megkezdődött, most az iskolafalak közül asibongva világgá rajzó gyermekhad szétszóródása idejében ennek a kérdésnek megoldatlansága különösen égető; s ezért egy kis hozzászólás a dologhoz nagyon is üdvös.

A főkérdés az: tanuljon-e a gyermek a nagy vakáció alatt? A szimpatikusabb, a szülők nagy tömegétől helyeselt felelet erre a tagadó. Hiszen a nyári természet ilyenkor kibontakozott pompája mintegy parancsolóvá teszi a természeti, a testi, a szabad életet, amelynek a falak közt, állítólag testet görnyesztő tanulás elismert ellentéte. Ez a gondolkodás azonban téves: az elmélkedő és a természeti élet közt nincs az az egymást kizáró ellentétesség, melyet a felületes gondolkodás val, ellenkezőleg ez a két életmód könnyen összeegyeztethető. Példa rá a görög bölcseszek eszményi iskolája, ahol a parkokban sétáló tanárok oktatják a velük járkáló ifjúságot, mely két lecke közt nagyot fürdött az iskolán átfolyó patakban vagy a helyszínen levő tornaszereken kitanázták magát.

Ha azonban a tanulás és természet-élvezés közt, különösen a felnőttébb emberek számára nincs is áthidalhatatlan ellentét, kétségtelen, hogy különbség van közöttük és pedig oly nagy, mely a mai iskolai oktatásnál nagyon is számbaveendő.

A nyári természeti tobzódás, az erdőmezőn való fegyelméletlen csikó-élet, ami sokan a leginkább a szülők apróságai számára óhajtanak, nem egyéb, mint a barbár ember élete. A különbség legfeljebb az, hogy ebben az esetben a létért való küzdelem, a komoly vadászás, halászás, harcolás értelem- és akaratfejlesztő szerepe hiányzik. S valóban a gyermek nem is egyéb, mint egy kiskorú barbár, amit úgy is lehet mondani, hogy a barbár felnőtt

Az asszony most már fölgrótt, mint akit megbántottak.

— Ön sért engem és vétkezik a kis gyámoltalanja ellen.

Babatsóy erős zavarral küzdött és a lelkiismerete is rátámadt: vétkezel, igaz. De ez az asszony, aki a hegyek közül jött, örületet hozott a számára és attól bűnös már is még bűnösebb is tudna lenni.

— Nem sértem asszonyom, Isten mentesen engem, de vádolni nagyon szeretném, hogy mért jött erre felénk a hegyek közül?

— Istenem, hát olyan könnyen forr itt, e nyugalmas helyen a vér?

— Azért mert olyan nyugalmas.

— Hinni lehet-e az ilyen gyermekek föllángolásnak? Egy férj, egy nő ember...

— Akit a remetelakában meglep a bűbáj.

— A bűn.

— Legyen.

— Hiszen ön engem nem is ismer.

— Elég, ha látom.

— Hátha rossz vagyok!

— Akkor is hatna rám. Ugy jött, mintha álmaimból jött volna, a miket a beteg gyermek-asszony mellett álmodom.

— Ilyenek önök.

Csöngettek... egy-kettő. Még egy van hátra... E közben, mikor Babatsóy és

az idegen asszony egymás szemébe néznek a perronon, vajjon mit álmodik fönt a tulsó házban a kis fehér gyámoltalan? Megérzi-e, hogy Kálmán vétkezik ellene, hogy a szerelemből már alig van valami? Szegény, haszontalan kis asszony. Ha megtudja: játszani se fog már többé a falusi indóház gömbakáczai alatt...

Babatsóy Kálmán vitte az asszony táskáját a kocsihoz. Faggatta, kérte, esengett:

— Ir?

— Nem.

— Hova megy?

— Valahova.

— Megragadta a nő kezét:

— Elmegyek utána.

— S a kis gyámoltalan?

Babatsóy ellen ez a fegyver: a kis gyámoltalan. Eleresztette az idegen nő kezét, a ki fölgrótt a kocsi kaczéron és kaczagva:

— Isten önnel...

A férfi lázas szemekkel nézett föl hozzá.

— Isten önnel, asszonyom.

— Gondolja, hogy ez egy szép álom

— Azt gondolom és ezentul mindig ezt az utat fogom nézni, amerre elmegy.

— Miért?

Mert erre vissza is jön egyszer... Vissza kell jönnie.

Az idegen asszony hosszát, édeset kaczagot... Csöngettek éppen indulóra...

— A kezét!

Lenyújtotta a fehér, lány kezét az asszony, a férfi megcsókolta...

— Semmit sem mond?

A vonat elindult.

— De igen, — kiáltott vissza a nő, — csókolom a kis gyámoltalant...

Babatsóy nézett hosszan a lassu hegyi gőzös után, mely mint egy fekete szörnyeteg bujt beljebb-beljebb a meesze éjszaka barlangjába. Egyszer csak elnyelte a kocaikat, a feketeruhás tüneményt, aki tán maga a termékenység istennője volt a piros szájával, hófehér fogával, forró vérével és egészséges, deli testével, mely gyönyörű szépségben tündökölt a kis falusi váróterem mécsesének a világánál.

Elvitte a gőzös, mint egy lélekhaborító, bűnre csábító rossz álmot, elszállt, mint a kísértés litérczfénye.

A férfi megdörzsölte a szemét és fázkonyan végigszaladt a perronon... haza, haza. Oda ment a kis gyámoltalan ágyához és vezekelt a bűnös, csókolgatta, simogatta a sovány, fehér kezecskéit, mely semmit sem tud dolgozni és mondogatá magában neki:

— Csókoltat egy asszony, a ki visszakergetett hozzád...

gyermek. Az iskolának, a tanulásnak már most az a feladata, hogy ezt a kis barbárt módszeresen kultúremberré nevelje. S tekintve, hogy a mi kulturánk meglehetősen messze van a barbár szintől, az iskolának igen nagy és megszakítás nélkül való munkát kell végeznie. Hogy ez a munka nem kedves a gyermek számára, különösen kinos, az igaz, minden ellene való ágaskodás azonban hiábavaló. A gyermeket meg kell törni, hogy kultúremberré lehessen.

Est a fegyelmezést, ezt a lelki megtörést azonban a nevelés, az iskola csak úgy végezheti sikerrel, ha jó ideig a gyermekkor egész tartama alatt megszakítás nélkül hatalmában van a gyermek. Ha tehát nem is helyeselhető az iskolás drill megszakítás nélkül való uralma, a nevelésnek, a tanulásnak azért megszakítás nélkül fegyelmezni kell a gyermek-lelkét. — A nagy vakáció tehát ne legyen soha visszaesés a barbár állapothoz, mert ha az, az iskola az ekkép elfecsérelt két hónap veszteségeit sohasem hozhatja be. Legyen a szünidő, az értelmi nevelés lankadtabb, enyhébb alkalmazása mellett a testi nevelés módszeres korszaka. — Tehát a beosztás, napiprogramm nélkül való kóborlás erdőn-mezőn föltétlenül elvetendő. — Bármily költői varázsa is van az ilyen életmódnak, az intelligens szülő sohase engedí át ennek gyermekét. A könyvnek tüntető sutbadobása, minden tanulás gyűlölködő kikerülése, ami igaz, a gyermek kirihatalan álma, pedig oly tendencia, amit föladatát komolyan átérző szülő gyermekének sohase enged meg.

POLITIKAI HIREK.

Képviselőválasztási mozgalom.

Verseken, — mint onnan távirják, — Herczeg Ferenczrel, a jelenlegi képviselővel szemben a város polgármesterét, Szemayer Jánost akarja felléptetni a szabadelvű párt egy töredéke. A Szemayer-párt tegnap akarta megtartani alakuló gyűlését a „Szőlővenyige“ című vendéglőben, de óriási kudarc érte. Mikor ugyanis az elnök dr. Szemayer Károly, a polgármester testvére, kérdést intézett a jelenlevőkhöz, hogy kit akarnak jelölni, a teremben levők négy ötödrésze nagy lelkesedéssel Herczeget élte, mire Szemayer Károly sietve berekesztette az értekezletet és kevés hívével elvonult. Herczeg Ferencz két hét múlva fogja megtartani programbeszédét.

A közigazgatás egyszerűsítése.

A közigazgatás egyszerűsítésének munkálatai serényen haladnak előre. Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter tegnap is körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a jelenleg használatban levő nyomtatványokból 2—3 példányt terjesszenek fel a belügyminiszteriumba, megjelölve azt a rendeletet, vagy törvényt, amelynek rendelkezése folytán a nyomtatvány készült.

VIDÉK.

Mérgezés jegeskávét által. Zsigmondházán Herold Antalnét odaváló kereskedő neje, a napokban meghalt. Zsigmondházáról jelentik, hogy Heroldné mérgezés áldozata. Az elhunyt ezelőtt körülbelül tizenhárom nappal egy tomesvári barátánál egy csukrázdába ment és ott miná-

ketten jegeskávét ettek. Ezután mind a két asszony mérgezés jelei között megbetegedett és rajtuk kívül még nyolcz nő, kik abban a csukrázdában jegeskávét ettek. Míg azonban a többiek hamar talpraállottak, Heroldné állapota folyton rosszabbodott s végre hastífuszt kapott, melyben aztán július 24-én óriási fájdalmak közt meghalt. A mérgezés oka valószínűleg az, hogy az edényben, melyben a kávé készítették, rézgálic telepedett le és ez került a kávéba.

Egy kis leány szerencsétlensége. Megrázó szerencsétlenség történt a minap Módoson. Egy három éves kis leány, Petz József nagybecskereki kereskedő leánya néhány hét óta nagy atyjánál, Fendler Károly módosi takarékpénztári igazgatónál nyaralt. A minap a kis leány nagyatyja házában a kapu alatt játszott. A hatalmas kapu egyszerre becsapódott s a szerencsétlen kis leányt összelapította. A kis leányka azonnal meghalt.

A fürdés áldozata. Marosvásárhelyt tegnapelőtt a Marosba fult Reiter Samu nyomdász-segéd. A nyomdai munka végeztével őt segéd társával fürödni ment a nagy Marosra, a városi gát alá. Közvetlen a gát alatt fürdöztek a mély vízben, a hol a sebes ár igen gyors folyású. Reiter egy ilyen forgatagba jutott, ahonnan nem szabadulhatott. Holttestét máig sem találták meg. A törekvő fiatalember egyedüli támasza volt nagyszámu családjának.

A finansz szerelme.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő gyilkossági eset történt tegnapelőtt Belobreszka határszéli községben, hol a belépő állomás egyik pénzügyőr alkalmazottja féltékenységből agyonlőtte a társát.

A szomorú eset részletei — mint nekünk írják — a következők:

Schreiber Vilmos pénzügyőri felvigyázó már két év óta végzi a belobreszka határszéli állomáson a vámőri vizsgálatot. Eközben ismeretséget kötött Divald Imre kincstári erdővéd Mariska nevű leányával, akivel szabad idejében kellesen szórakozott.

Társai irigyelték is tőle a szép leányt, aki azzal is kimutatta Schreiber iránti jóindulatát, hogy a többi pénzügyőrök udvarlását elutasította s a mennyire lehetett, kerülte is őket. Schreiber részéről ez a barátság lassanként szerelemmé változott, ugyanarra, hogy valóságos rabja lett a szép leánynak, míg a leány csakis baráti érzülettel viseltetett iránta.

A múlt hónapban azonban változás történt az állomáson, egy Vancsó Sándor nevű új pénzügyőrt helyeztek oda. Vancsó is csakhamar megismerkedett a szép erdőszleánnyal s a többiek legnagyobb bosszankodására a szép Mariska ettől az embertől nem idegenkedett, sőt szívesen vette udvarlását. Schreiber, amint ezt észrevette,

elvesztette lelki nyugalmát és féltékenykedni kezdett. Sokszor tett szemrehányást a leánynak, de az iparkodott megnyugtanni, hogy az új legny iránt sem viseltetik más érzellemmel, mint ő iránta. Schreiber ez a vallomás nem elégitette ki, és leskelődni kezdett.

Szombat éjjel szolgálatban volt Schreiber. Éjjel felé őrszolgálati helyét elhagyta és elment az erdősz háza felé, ahol legnagyobb meglepetésére Vancsót együtt találta a leánynyal, amint azok a kapuban enyelegtek. Schreiber ekkor lekapta szolgálati fegyverét és rálőtt Vancsóra, aki egy jalkiáltással összerogyott és meghalt. A másik golyót a leánynak szánta, de az elmenekült.

Schreiber ezután bement az őrszobába, hol bejelentette az esetet. Schreiber elfogták és átadták a csendőrségnek.

Magyarország jövője.

— Távirati tudósítás. —

Né ány nappal ezelőtt egy fontos hír jelent meg a lapokban, a mely szerint a kereskedelmi miniszteriumban komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a Budapest-Érsekujvár közötti utvonat mintegy 110 kilométert villamos üzemre fogják berendezni. Ezzel szemben tudósítónk táviratozza, hogy a kereskedelmi miniszteriumban nagy tervezet fekszik a villamos üzemet illetőleg és pedig:

1. Budapest—Érsekujvár.
2. Galántha-Zsolna.
3. Budapest—Arad—Temesvár.
4. Priski—Predál közötti utvonatokra.

A nagy tervezetet a kereskedelmi miniszter már elvben elfogadta és a kormány és az országgyűlés hozzájárulásával az építkezés 2 éven belül mind a négy utvonatra egyidejűleg meg is kezdődik.

Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert illeti az érdem oroszlanrésze, mert jól megfontolt, előrelátó kereskedelem politikája megfogja teremteni azt a kivezető utat, a mely a közlekedés rendkívüli olcsóbbá tétele által a mezőgazdaság és a kereskedelem boldogulására fog vezetni.

Hegedüs és derék munkatársai belátták azt, hogy Magyarországon a vízi utaknak is vezető szerepet kell biztosítani, evégből kész tervezettel fognak nemsokára előállani, a melyről az ország nemsokára hivatalosan is tudomást fog szerezni, a mely azt czélozza, hogy Budapest kikötőváros legyen.

A tervezet már készen fekszik és a megvalósulást ez időszerint csak a finanziaális kérdések körüli differenciák hátráltatják.

E finanziaális differenciáknál az ellentétek azonban már oly csekélyek, hogy a földolgozó, a befektetéshez szükséges tőkét már is előteremtették. —

Mintegy 300 millió forintot, 60 évi amortizációra, egy angol pénzesoport fog az agrár és a leszámítoló bank utján a kormány rendelkezésére bocsátani.

UJDONSÁGOK.

* **Debreczeni csata.** Az aug. 2-iki debreczeni csata évfordulati ünnepét újra kegyelettel és lelkesedéssel üli meg a főiskolai ifjúság és a város lakossága. A rendező bizottság Nánássy Lajos elnöklété alatt a programot már teljesen megállapította. Gyülekezés és indulás a városháza udvaráról d. u. fél 5 órakor. A különféle egyletek, társulatok és az ünneplő közönség Piacz, Hatvan, Bethlen és Mester utcákon vonul az Egyetértés zenekarának játéka mellett a honvédtemetőbe, hol az ünnepély 5 órakor kezdődik a következő műsorral: 1. Ének, előadja a városi dalárda. 2. Apotheosis Bajzától, szavalja Madai Gyula. 3. Ünnepi beszéd, tartja Oláh Gábor tanárjelölt. 4. Honfi dal, Huberttől, előadja a Petőfi dalkör. 5. Aug. 2-án, írta Gulyás József, szavalja Erdélyi Károly. 6. Szentelt hantok, előadja a Munkás dalegylet. 7. Honvédek sirjánál, írta és szavalja Baja Mihály theologus. 8. Hymnus, előadják az összes dalárdák. Fenti ünnepélyre Debreczen hazafias lakosságát tisztelettel meghívja a főiskolai rendező bizottság.

* **A debreczeni jótékony nőegylet** aug. hó 2-ikán délután 5 órakor, az árvaház nagytermében ülést tart, a következő tárgysorozattal: Tanítónőválasztás idejének meghatározása. Szövípar bevezetése az árvaházba. Vegyesek.

* **Toronygomb feltétel.** Szép ünnepség lesz holnap délután az ispotály templom előtt. A két évvel ezelőtt tűzvész által elpusztult torony elkészült, melyről még csak a toronygomb hiányzik. A gombot nagy ünnepélyességgel fogják feltenni, amely délután 5 órakor veszi kezdetét. A gyülekezési ének elhangzása után K. Tóth Kálmán lelkész felolvassa a gombba helyezendő emlékiratot, azután rövid beszédet tart, mely után a Hymnusz éneklése közben emelkedik föl a gomb, hogy rendeltetési helyére illesztessék.

* **A kis bolyongó néma.** Tegnap késő este a nagytemplom mellett egyik rendőr egy 10 éves egyedül bolyongó néma kis leányt talált. A megtalált leány — minthogy beszélni nem tudott — mivel sem tudta a rendőrt kilétéről felvilágosítani. A központra vezette a talált gyermeket, hol csak rövid idővel azelőtt járt az elbolyongó kis leány aggódó apja Strázi városi hivatalnok és jelentést tett, hogy az emlékkertben játszó gyermekük eltűnt. A rendőrségnél azonnal intézkedtek, hogy a kis leányt szüleihez haza kísérjék. A szülők rémülete már igen nagy volt, mikor éjjel tájon benyitott hozzájuk elvesztettnek hitt gyermekük és a kis bolyongónak mindent megbocsájtva, örömmel zárták karjaik közé.

* **Esküvő a fogházban.** Vasárnap újra esküvő volt a debreczeni kir. törvényszék fogházában: Csiky Lajos fogházi lelkész esketett össze egy szabadlábbon élő férfival egy fogolynőt, kik korábban vadházasságban éltek egymással. Minden az eskethetéshez szükséges okmányt, a kihirdetés alóli felmentvényt díjmentesen állították ki Csiky közbenjárására s miután — két fogházór tanuskodása mellett — a polgári egybekötés megtörtént, a fogházfelügyelő hivatalos szobájában egyháziilag eskettetett össze az új pár 2 törvényszéki tisztviselő, a fogházfelügyelő és fogházi őrmester, több fogházór s négy férfi- és nőfogoly jelenlétében a fogházi lelkész által. Az első ilyen esküvőnél, mely pár héttel ezelőtt volt, mindenik fél fogoly lévén, esketés után mindenik bement a magaczellájába; a mostani második esetben a szabad férfi haza utazott Szoboszlóra s ott várja októberben kiszabadulandó az ő már törvényes feleségét.

* **A csolnakázó-egylet kikötőjét** szerdán és szombaton d. u. fél 6 órakor az elnökség felhívása folytán igen szép, intelligens közönség látogatja, úgy, hogy az elmúlt szombaton mind a 26 jármű el volt foglalva. Szép festői kép volt, midőn a napbucsu sugarával bearanyozta az evező lapátok csapásai által hullámzó viz tükrét és a sek szép hölgy változatos tarka-barka kosztümjeit. A látványosság tekintetében különösen ajánljuk ezen a héten a szerda és szombati estéket egy kevés kitarással, mivel már fél 8 órakor a hős levegő mellett a hold is teljes pompájában látható lesz. Szerdán és szombaton a Báthori cigányzenéje is szebbnél szebb darabokat fog játszani. Mindenféle járműre csak 10 kros csolnakjegy váltandó a szerda és szombati napokon.

* **Gyermekek az ingyennyérért.** Az emberbaráti szeretetnek és a jótékonyagnak nemes megajlatkozását látjuk abban a szép cselekedetben, melyet négy kedves kis apróság végrehajtott. E négy kis apróság névszerint Knoll Mariska, Killer Margitka, Vagner Erzsike és Killer Eduska ugyanis gyermekelődást rendeztek, melyet a meghívott vendégek a rokonok és jóbarátok jelenlétében szép siker mellett adtak elő. A befolyt összeget, tíz korona 40 fillért, szívők sugallatára hallgatva a jótékonyág oltárára tették és beküldték az ingyen kenyérszító bizottságba. A nemes tett, mely önmagát dicseri, követésre méltó.

* **Gyászjelentés.** Szomorodott szívvel tudatjuk felejtethetlen jó férjem, gondos édes atyánk, szerető testvér, vő, nész, sógor, nagybácsi és áldott emlékü jó rokon néh. polgár id. Szathmáry Istvánnak folyó hó 29-én, éjjel 1 órakor, életének 56-ik, boldog házasságának 30 ik évében 6 heti súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 30-án, d. u. 3 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint József kir. herceg-utca 61-ik számú házunktól a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után

a Hatvan-utcai temetőbe örök nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, ösmerőseinket s a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1901. július 29. Bánatos neje: öz. polg. Szathmáry Istvánné Kovács Juliánna s gyermekeik: Erzsébet férjével polg. Ifj. Szilágyi Mihálylyal, István, János, Margit és Ferencz. Anyósa: öz. polg. Balla Mihályné Mike Zsuzsánna. Násza: polg. id. Szilágyi Mihály nejevel Gere Zsuzsánnával. Testvérek és sógorok: polg. Szathmáry József nejevel Pongor Erzsébettel és gyermekeik, polg. Szathmáry Mihály nejevel Soós Juliánnával és gyermekeik, polg. Szathmáry Ferencz nejevel Lőrinczy Erzsébettel és gyermekeik, polg. Szathmáry János nejevel Rhabovszky Máriaival és gyermekeik, Szathmáry Zsuzsánna férjével polg. Balogh Istvánnal és gyermekeik. Sógora: polg. Kovács Péter nejevel Erdei Sárával és gyermekeik. Számos rokonok és ösmerősök nevében is. Béke poraira!

* **Bűnügyi főtárgyalások.** Julius 31-én, szerdán Darabant László lopás büntette, Csomós Gábor erőszakos szerelem büntette. — Augusztus 2-án, pénteken Molnár Béla és társai lopás büntette és Lassu Mária lopás büntette.

* **Bejelentett öngyilkosság.** Tegnap délután egy csinos megjelenésű fiatal asszony jelent meg a rendőrség bűnügyi osztályánál, hol egy bosszu keskeny sűrűn teleirt papírt adott át. A papíros egyik oldalán a rendőrséghez, a másik oldalán K. I-hez szóló sorok voltak intézve. Az öngyilkos jelölt Sz. I. iparossegéd meghatóan bucsuzik el barátjától, mert nem tud szerelmese nélkül élni. Együtt mennek a halálba és kéri a rendőrséget, hogy ne boncolják fel őket és temessék egymás mellé. A fiatal asszony ezt a levelet a vele vadházasságban élő Sz. I. zsebében találta s minthogy Sz. I. már napok óta nem volt lakásán, erős a gyanuja, hogy ígéretét beváltotta. A rendőrség az egész nap folyamán kutatta az öngyilkos jelöltet, de hollétüket kinyomozni eddig még nem sikerült.

* **Munkáslázadás a Maacson.** Tegnapelőtt este háromnegyed 7 órakor egy távirat érkezett a rendőrségre, melyben Rósenfeld Dezső a „Látókép” csárda korcsmárosa tudatja a rendőrséggel, hogy a Maacson dolgozó munkások fellázadtak, őt súlyosan megsebesítették és megölésse fenyegetik. Azonnal segítyt kért. A rendőrség erre megbízott egy lovas rendőr őrsparancsnokot, hogy négy lovas rendőrrel azonnal induljon a Maacsonra. Ma délelőtt fél 12 órakor érkeztek vissza a csendőrök. Az őrsparancsnok azonnal megtette a jelentést, melyből kitűnik, hogy Rosenfeld Dezső tudtával azzal, hogy az esetet munkás lázadásnak tüntette fel. A dolog így áll: Több macsi munkás mulatott vasárnap a „Látókép”-ben. Idogálás közben valahogyan öszszeszólkostak Rosenfelddel annyira, hogy a munkások egyike egy bottal Rosenfeldet súlyosan megsebesítette. A többiek is lármázni kezdtek. — Üssed a zsidót! öljétek meg! — ordították az italtól felhevülve. Rosenfeld megrémülve táviratozott a debreczeni rendőrségre segítségért. Kérvessze

ezután, mialatt a munkások egyre kiabáltak, megérkezett a csárdába a munkások felügyelője és felszólította a munkásokat, hogy menjenek haza és feküdjenek le. A munkások engedelmeskedtek és mire már a csendőrök kifáradva a gyors lovaglástól a csárdához értek, már minden esendős volt, a munkások is aludtak. A jelentés nyomán a rendőrség megindította a nyomozást.

* Véres bosszu. Kegyetlen módon bosszulta meg magát egyik haragosa Daku Józsefné v.-pécsi lakoson, ki most súlyosan sérülve fekszik a debreczeni kórházban. Vasárnap este a járó-kelők eszméletlen állapotban találták meg, egy kut közelében. Fején nagy seb volt látható, melyből erősen patakzott a vér, körülötte pedig egy összetört korsó maradványai heverték. Dalminét a lakására szállították, hol nagy nehezen birták eszméltre kelteni. Ekkor mondta el, hogy egy korsó vizet akart meríteni, mikor valaki hátulról megragadta s mielőtt a meglepetéstől szóhoz birt volna jönni, hatalmas ütést érzett a fején, melytől eszméletét veszítette. Megtámadója arcát nem láthatta s így nem tudja, hogy ki volt, csak sejti, hogy valamelyik haragosa lehetett. A csendőrség ennek alapján megindította a nyomozást, Dalminét pedig orvosi tanácsra beszállította a debreczeni kórházba.

* Ez az igazi szerelem. Szőlősi Sára meglátta és megszerette — Debreczent, de viszont szerelemre nem talált, mert a rendőrség bünyügyi osztálya, alapos okok miatt, kitiltotta és hazatolonczoltatta. Szőlősi Sára szerelme nagyobb volt, mint a törvény iránti tisztelete és visszatért városunkba. A rendőrség megérkezése után nyomban elfogta és a bünyügyi osztály 30 napi elzárásra ítélte. Szőlősi Sára azt mondja nem törődik vele, ha börtönben van is csak Debreczenben lehessen. Ha a harmincz nap elteik ismét eltolonczolják.

* Félmillió veszteség a börzén. Debreczenben — leginkább gabona kereskedői körökben — napok óta beszéd tárgyát képezi az, hogy Hartstein Kálmán földbirtokos a dúsgazdag Hartstein Péter fia óriási összeget veszített a börzén. A hír valónak bizonyult és mint biztos forrásból értesültünk Hartstein Kálmán a veszteséget nem tudta fedezni, ez okból fizetési képtelenséget jelentett. Tegnap pedig a debreczeni törvényszéknél csődöt kért maga ellen. Közgazdasági ügyekben mindenkor legjobban értesült Budapesti Hírlap a Hartstein Kálmán fizetési képtelenségéről a következőket írja: „Nagy fizetési képtelenség a gabontőzsdén. Hartstein Kálmán, a debreczeni dúsgazdag Hartstein Péter földbirtokosnak fia nem egészen ismeretlen a budapesti gabontőzsdén. Már régebbi balul kiüjtött spekulációk révén nagy összegekkel tartozik a gabonabizományosoknak és ma ismét kijelentette, hogy nem fizet. Az

összes passzívák, a régiek és a mostaniak, mintegy félmillió koronára rugnak. Az öreg Hartstein Péter, a kinek vagyonát mintegy hat millió koronára becsülik, nem hajlandó fiáért fizetni, ezért az a 15—20 bizományos, a kinek Hartstein Kálmán tartozik, mint eddig úgy most is megelégszik a váltóval abban a reményben, hogy valamikor mégis csak megkapja majd az egész összeget. Ha nem vezette volna a bizományosokat ez a remény, akkor a korábbi fizetési képtelenség után bizonyosan nem csináltak volna Hartstein Kálmánnal újabb üzletet.“ A csőd kérvény felett a törvényszék már a legközelebbi napokban dönteni fog és mindenfelől nagy érdeklődéssel várják, hogy a törvényszék a csődöt elrendeli-e?

* Az állami adók behajtása. Lukács László pénzügyminiszter az állami adók behajtására vonatkozólag körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben az foglaltatik, hogy az aratásnak vége lévén, nemsokára a gazdaember értékesíti a termését, szintugy a kereskedő és iparos is pénzhez jut, tehát a hátralékos állami adókat és kincstári illetékeket a pénzügyigazgatóságok biztosítsák és az adóbehajtást kellő szigorral, de egyszerű mind tapintattal foganatosítsák. Egyben felhívta a törvényhatóságokat, hogy a pénzügyigazgatóságokat e munkájukban lehetőleg támogassák.

* Rendőrök köszönete. A városunk rendőrei hálával vannak eltelve Debreczen törvényhatósági bizottsága iránt s mindazoknak, kik a fizetés felemelése mellett fáradoztak és azt megszavazták a nyilvánosság előtt mondanak köszönetet. A hozzánk közlés végett beküldött köszönetnyilvánítás így hangzik: Debreczen sz. kir. város mindazon nemes s nagyérdemű tagjainak, kik a fizetés javításuknak megszavazásán fáradoztak, az összes rendőrség köszönetét nyilvánítja.

* Halálozás. Kobl György hosszas szenvedés után f. hó 27-én elhunyt; temetése a r. kath. egyház szertartása szerint tegnap folyt le a Perczes-utcán levő halottas háztól.

* Új üzlet. Zengevald Géza törekvő előnyösen ismert fiatal kereskedő az Erdei József-féle üzlethelyiségben a mai korak megfelelően egy kőmű- és rövidáru üzletet rendezett be. Lapunkban megjelent erre vonatkozó hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* Verekedő baraczkotvaj. A csapókerti szőlő csőze tegnap délután észre vette, hogy egy 18—20 év körüli férfi ugyancsak dézsmálja a kert baraczkfáit. Ovatos léptekkel észrevétlenül közelébe férkőzött s a következő pillanatban elébe toppant. A baraczkotvajt e váratlan meglepetés egy cseppet sem hozta zavarba. Bottal támadt a csőz ellen s azt fején több helyen súlyosan megsebesítette, azután nyomtalanul eltűnt. A csőz jelentést

tett az esetről a bünyügyi osztálynál, hol a nyomozást megindították a vakmerő baraczkotvaj ellen.

* Elveszett napernyő. Vasárnap délután a Nagyerdőtől a kórházig kiesett a kisvonatból egy selyem napernyő. A becsületes megtaláló jutalmat kap, ha lapunk kiadóhivatalában megtudható címre juttatja.

* Adomány a rabsegélyző egyletnek. Jeney Szabó Miklós a részére bíróilag megítélt 10 kor szakértői díjat a rabsegélyző egylet részére ajándékozván, ennek átvételét köszönetem mellett elismerem. Biró József rabsegélyző egyleti pénztárnok.

* Kováts-féle Köszönetnyilvánítás gyorsan elmulaszt mindennemű hüléssből származó rheumát, szaggatást fogfájást stb. Kapható kis üveggel 35 krért, nagyobb és erősebb hatásúval 80 krért, L. Kováts Nándor gyógyszerész a Fehér Hattyú gyógyszerárban.

TÁVIRATOK.

Vád alá helyezett földbirtokos.

Budapest, július 29. Szolnokról jelentik, hogy az ottani törvényszék Markbreit Gyula tiszta-várkonyi földbirtokos és ügyvéd ellen rendkívül súlyos vád miatt vizsgálatot indított. Azzal vádolják ugyanis, hogy atyja végrendeletét meghamisította s így magához ragadta amintegy 900 holdas várkonyi birtokot, sőt a végrendelet hitelességének bizonyítására hamis tanukat is bérelt fel. A vádat maga a család emelte Markbreit ellen s így a törvényszék okirathamítás és hamis tanúzásra való rábírás miatt rendelt el vizsgálatot. Az ügy óriási szenzációt keltett megszerzte.

Khina kártérítése.

Peking, július 28. A tőke és kamatok teljes összege, melyet Khinának a kártérítés kifizetésére elő kell teremnie, 450 millió taélre rug. Az állami bevételeknek az a része, melyet most az előbb felvett kölcsönök törlesztésére fordítanak, igénybe fog vétetni a kártérítés kifizetésére, mihelyt ezek a kölcsönök törlesztve lesznek. Khina 1940-ben szabadul a külső adósságoktól, ha időközben nem vállal újabb kötelezettségeket. Ma tényleges befejezésére jutott a büntetéseknek és a vizsgálatok felfüggesztésének kérdése is, amennyiben a követek az erre vonatkozó khinai nyilatkozatokhoz hozzájárultak. Ma tették közzé a cunghijámen helyébe lépő külügyi hivatal ki-nevezését is, melyeket minden oldaltól megelégedéssel fogadtak. Loing herceg, a külügyi hivatal élére két minisztert állított, Vangvensao volt chieli alkirályt és Couhonghit, a kik mindketten tagjai a nagy tanácsnak. A khinai meghatalmazottak ediktumban utasítást kaptak, hogy tiltakozzanak az angol követség túlságos meg erősítése ellen, mely urálja a császári várost. Az ediktum azt mondja, hogy ha szükséges, az erősítés helyett erősebb helyőrségeket lehetne engedélyezni a vasut vonal mentén.

Az udvari orvos halála.

Ischl, július 29. Dr. Widerhofer tanár orvos tegnap éjjel hosszú súlyos betegség után 70 ik életében meghalt. A holttestet Bécsbe szállítják és szerdán délután a heitzindi temetőben a családi sírba eltemetik.

Ujabb tüntetések Spanyolországban.

Madrid, július 29. A Fabra-ügynökség jelentése: Tegnap itt a kongregációk ellen irányuló igen látogatott népgyűlést tartottak. Míg az elnök felolvasta a prefektusnak a nyilvános tüntetések ellen kiadott rendeletét, a kormány ellen irányuló kiáltások hallatszottak. A népgyűlés után annak résztvevői átvonultak az utcákra. A rendőrség szétszórta a tüntetőket.

Millió sikkasztás.

Budapest, július 29. Röviddel ez előtt halt meg Bécsben a monarchia egyik legismertebb, leggazdagabb előkelő hercegi nevet viselő urának a főpénztárosa. Az elhunytat nagy ünnepséggel a legnagyobb tisztelet közepette temették el. A herceg maga is eljött kastélyából a feleségével és a család számos tagjával, hogy a temetésen résztvegyenek. Meghagyta a családjának a régi pompás lakást, amit még az elhunytak adott lakóhelyül. Meghagyta továbbá a világítást, fűtést és az özvegynek évi 7200 korona járadékot biztosított. Kevés nappal ezután a hercegi pénztár ellenőre, aki épen felülvizsgálatot tartott, nagy meglepetéssel jött rá, hogy az elhunyt a leghütlenebb embere volt a hercegnek. Mert az összes könyvek, pénzeszközök felülvizsgálatánál arra a bámulatos meggyőződésre jutottak, hogy egy fillér sem maradt a kasszában. Az eddig kimutatható eltűnt pénz kitesz már egy millió koronát. Minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy ezen összeget az elhalt pénztáros saját céljaira használta fel. A nagyarányú sikkasztást a főpénztáros évek hosszú során át követhette el rendszeresen. Hogy mikor történt az első részlet elsikkasztása, eddig még nem volt megállapítható. Most még csak a sikkasztás igaz voltát lehetett megállapítani. Az elhunyt pénztáros időnkénti sikkasztásait csodás módon tudta leplezni, mert még iránta gyanu sem merült fel soha. A vizsgálat alkalmával igen sok letétjegyet találtak, amelyek rendszeren voltak kiállítva s ugyiszintén az elkönnyvelés is helyes volt. Megfordítva azonban egy ilyen letétjegyet, a hátsó oldalán nagy összegű számok voltak, amelyeket készpénzben a főpénztárnok ur felvett. Az elsikkasztott összeg legnagyobb részét ezek a letétjegy üzelmek képezték. Az üzleti könyvekben törlesztéseket és hamis bevezetéseket találtak. Eddig még senki sem tudja, hogy milyen célokra fordíthatta az elsikkasztott milliót a

főpénztáros. Évi jövedelme 10.000 korona volt, lakást, világítást és egyéb szükséges házi kellékeket ingyen kapott. Némelyek azt mondják, hogy a sikkasztónak különleges passziói voltak, ami tömördek pénzébe került minden évben. Bizonyos, hogy a főpénztáros óvatosan, a legnagyobb körültekintéssel követte el sikkasztásait, mert ha nem így lett volna, akkor ezt a panamát nem most, a pénztáros halála után fődözték volna fel.

Crispi.

Nápoly, július 29. A Crispi állapotáról ma este 6 órakor közzétett orvosi jelentés azt mondja, hogy csökkent erőállapot mellett az idős betegségi tünetek egyre tartanak és a szivgyengeség fokozódik.

Öngyilkos szerelmes.

Budapest, július 29. Ványai Béla gépész szerelmében csalódott. Ma hajnalban úgy ekeseredett, hogy elment kedvesének Óriás-utca 44. szám alatti lakására és ott, a hűtlen leány ablaka alatt mellbe lökte magát. A mentők be szállították a Rókus-kórházba.

A belga király utazása.

Gastrin-fürdő, július 29. A belga király ma reggel Salzburgba utazott, a honét Párisba megy.

A lipcsei bankbukás következményei.

Kassel, július 29. Schlegelt, a törkölyszáritó-részvénytársaság felügyelő tanácsának tagját ma letartóztatták.

A francia pótválasztások.

Páris, július 29. Tegnap 44 megyében 96 pótválasztás volt a megyetanácsokba. Eddig 94 eredmény ismeretes. — Megválasztottak 83 köztársaságit és 11 konzervatívot. A köztársaságiak 17 mandátumot nyernek és 7-et vesztenek.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Buxa októberre . . .	8.13
Rosa októberre . . .	8.47
Zab októberre . . .	6.79
Zab októberre . . .	6.32
Tengeri 1902 májusra 5.17	

Az irányzat szilárd.

HIREK.**Ejjeli pósta.**

× Vilmos császár szakállja. (Éjjeli express tudósítás.) A germánok impériátora nagyon ért ahhoz, hogy folyton beszélhessen magáról. Égnek álló bajuszával annak idején valóságos bajuszdivatot teremtett, mely az egész világot meghódította. Most a hatalmas császár ugylátszik megunta

a felfelé törtető bajuszt és mióta északi utjára indult, mint környezetében beszélnek, a bajusza lassankint visszanyeri természetes helyzetét és a császári áll azóta rövid korszakkal kezd ékeskedni. Vilmos császár most nagyon hasonlít atyjához, II. Frigyeshez, aki tudvalevőleg szintén korszakállt viselt. A rövid korszakáll bizonyára divatot fog teremteni Németországban.

× Lord Russel beteg. (Éjjeli express tudósítás.) Lord Russel, akit az angol felsőház olyan fényes ceremóniák között bigamia miatt három havi börtönre ítél, mint Londonból jelentik, a Hellovay fogházban, a hol büntetését kitölti, súlyosan megbetegedett. A börtön főorvosa folyton az előkelő fogoly körül van, a ki álmatlanságban szenved és nem bír el semmiféle táplálékot.

× Zebtolvajok napja. (Éjjeli express tudósítás.) A tegnapi napsugaras vásárnap nagy tömegekben csalta ki az ünneplő publikumot a Városliget mulatóhelyeire. Zsufolva volt minden vendéglő, kávéház és a nagy emberáradatban bő aratásuk volt a zebtolvajoknak. A rendőrség ma délig hét tolvajlást jelentettek föl. Mind a hét esetben elemelték az órát láncostól együtt. A tettesek ismeretlenek.

Szobatus. (Éjjeli express tudósítás.) Ó-Budán, a Sörház-utca 6. szám alatt kigyuladt ma reggel a ház mennyezete és lángba borította az egész szoba butorzatát is. A tüzet a III. kerületi tűzörség lokalizálta.

× Gavallér betyárok. (Éjjeli express tudósítás.) Vakmerő rablás történt e napokban a zemplénmegyében lévő Tornyos pusztán. A pusztá tulajdonosa Hirshfeld Mór jelenleg egész családjával a pusztán lakik. Szombaton, hogy az aratást befejezték, a gazda mulatságot rendezett a munkásainak, a mely csak éjfél tájban ért véget, a mikor a cselédség is nyugalomra tért. Nemsokára ezután — így írják nekünk — négy álarozos rabló jelent meg a kastélyban. Betörték a gazda hálószobájába s revolvért szegtek a mellének és így kényszerítették pénzünek átadására. Hirshfeld nem tudott egyebet tenni, átadta az asztal fiókjában volt 186 forintot s kijelentette, hogy több pénze nincs a házában. A rablók azonban ezzel nem elégedtek meg, hanem követelték az ékszereket is, a melyek azonban a szomszédszobában voltak, ahol Hirshfeld neje és két felnőtt leánya aludt. Ezek a zajra már felébredtek de nem mertek kimozdulni a szobából. Az egyik betörő ekkor be akart nyitni a nők hálószobájába, azonban társai elébe állottak, hogy nem illik ilyenkor a nők szobájába behatolni, hanem beküldték Hirshfeldet, hogy hozza ki az ékszereket, Hirshfeld kénytelen volt engedni ennek a betyár gavallériának, kivitte a nők ékszereit s miután a rablók azt magukhoz vették, azzal a figyelmeztetéssel

távoztak, hogy ha zajt mer ütni, legközelebb leölik az egész családot. Másnap, a mint megviradt, Hirschfeld bejelentette az esetet a csendőrségnek, a mely most keresi a gavallér betörőket, de eddig nem sikerült nyomukra akadni.

Halál az utcán. (Éjjei express tudósítás.) Turgyán Borbála tizenkilenc éves leány ma reggel összeesett Budapesten a Király-utca 105. számú ház előtt és néhány pillanatig tartó haláltusa után meghalt. Tetemét beszállították a morgueba.

Vérengző munkások.

— Saját tudósítónktól. —

Csurogról írják nekünk a következőket: A csurogi rétek vízmentesítési munkálatain 75 földmunkás dolgozik. A végzett heti munka után kijáró fizetéseiket szombat délután szokták megkapni.

Tegnapelőtt is csoportonként fizette ki az ármentesítő társulat pénztárnoka a munkásokat, a kik a kapott pénz főlváltása végett egy csurogi kocsmába mentek körülbelül 40—50 ember volt együtt a kocsmá udvarán, a kik már az osztozkodás közben bort rendeltek; a mikor pedig a pénz felosztása megtörtént, hozzáfogtak a kártyázáshoz, miközben alaposan hozzáálltak az iváshoz is.

Éjféle fele járt már az idő, a mikor a berugott emberek összeveszttek a kártyán. Szó-szót követett s mivel így nem boldogultak, Gabora Antal egy literes üveget vágott Turi Pál fejéhez. Turit a vér rögtön elborította, de azért nem hagyta annyiban a dolgot, hanem kést rántott és azzal Gaborára rontott.

Erre azután felugráltak a többi emberek is, akik a két verekedő pártjára állottak és bicskákkal támadtak egymásra.

A nagy lármára megjelentek a községi rendőrök is, a kik közbeléptek, hogy a verekedőket szétválasszák, de vesztükre, mert Botka András rendőrt szíven szúrták. Hasoló sors érte Hadara Mihály munkást is, mind a kettő halva maradt a kocsmá udvarán. Karmics Jásó a mint társa elesett, elfutott a község házára, hogy segítséget hozzon; mire azonban visszaérkezett, a verekedők már szétfutottak. Csupán Ábrahám Imre, Főjért Pál, Sági Imre és Gödvi Vincze maradtak a helyszínen, a kik oly súlyos sérülést szenvedtek, hogy kellett őket elszállítani s felgyógyulásukhoz nincs is remény.

A csendőrség most szedi össze a gyilkosokat, a kik még az éjjel megszöktek.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Kézfinomító. Két deka mandulaolajat, ugyanannyi csetvelőt és két csepp rózsas olajat csészébe téve, a tűzhelyen ösz-

szelvasztunk s befedve hűs helyen tartjuk. Esténként tisztára mossuk a kezet, megtöröljük s a kenőccsel bekenve keztyűt húzunk. Ezen kenőcs puhítja a bőrt. Arczra is használható.

Mitesserek ellen. Kénvirágot áztatunk kölni vízbe és azzal kenjük be a fekete pontocskákat. Mosdáshoz langymeleg citromsavat használunk és valódi házi szappannal mosjunk. Ilyen eljárás mellett 8—10 nap alatt elérjük az eredményt.

CSARNOK.

— Regény. —

A talizmán.

Irta: Fenyvessy Béla.

(Folytatás.)

Mindaketten meglehetősen gondoltak arra, hogy milyen gyönyörűségeket vár reájuk, Különösen Miska. Hiszen ő ezt a szerencsét pár nappal előbb még remélni sem mert volna és ime, egyszerre urrá lesz. Vagyon, kis felesége, háziartása lesz. Micsoda örömteljes, gonáttalan, édes élet is lesz az.

Hogy az idő jobban teljen, szólott újra Jerák Demeter — ülj le Miska. E percztől kezdve különben sem régi inasomat nézem benned, hanem a jóbarátomat, aki ügyességével, okosságával kisegített engem és szerencsésé tette ön magát is... Ülj le csak, ne restelkedjél!... Nézd, van finom jóbor, ebből megiszunk egy pár pohárral... No, csak tölts bátran... szervusz!... Igyál.

Miska bátorítalanul nyult a pohár után, kocszintott és fenekig kiürítette a poharat.

— Ez már kitűnő ital.

— Lásd, ilyenekben lesz ezután részed. Telik a pénzedből. Okos, észszerű gazdálkodással megdupláshatod a vagyonedat. No de nem is féltetek én téged... Itt a finom szivar. Gyujts rá!... Ugy!... Lásd így hamarabb és könnyebben telik az idő.

És Miska perczről-perczre jobban bel találta uri helyzetébe magát. Beszédesebb lett. A bor is egyre jobban felnyitotta a nyelvét, bátorságot öntött belé. Később már úgy beszélt Jerák Demeterrel, mintha csakugyan a barátjával s nem a gazdájával ülne szemközt.

Jerák Demeternek végtelenül tetszett ez.

— No — gondolta magában — ezt a fiut teljesen magam felé hódítottam. A pénz tökéletesen elszédítette a fejét. Va-

kon tesz ez úgy mindent, a hogy én akarom! De hát ilyen emberre van szükségem.

El is beszélgetet vele szívesen és örvendezett magában, hogy a sors így kezére játszta a szerencsét.

Gond nélkül abban a hitben beszélgettek tervükről, mintha nem hallaná s nem látná őket senki. Pedig csak az ajtó függönyét kellett volna egy kicsit megbillenteniök s ott találták volna Jerák Demeter egyik inasát, akit a többi kíváncsi és kutató inas erre a szerepre kijelölt. Ez azután egyre jobban szörnyűködött el azon a mit hallott.

— Óh a nyomorultak — gondolta magában, — hiszen ezek veszedelmes gonosztevők. Az volt a céljuk, hogy hamis uton a más vagyonát kaparintsák el maguknak és abban garázdálkodjanak. No, de megálljatok, itt vagyok én is. Hallottam és tudok mindent. Azoké lesz a boldogság, akiket, joggal megillet.

(Folyt. köv.)

Utolsó hét.

Cirkusz Leo.

Ma kedden, július hó 30-án este fél 9 órakor

Nagy előadás

Két nő birkozása

Virág Mária

átutazó szegedi atletanő felhívta Miss Clair Laforte atletanőt egy verseny-birkozásra, mely ma kedden fog a cirkuszban végbemenni kölcsönös díjkitétel mellett.

A kis szőkevény a 10 éves jockey megkerült és ma újra fellép.

Előadásaimat a 39-ik gyalogezred zenekara kíséri.

Helyárok: Számozott zártszékek első második sor 2 kor. I. hely 3-ik 4-ik sor 1 kor. 40 fill. II. hely 5-ik 6-ik sor 80 fill. III. hely 7 és 8-ik sor 60 fill. Karzati állóhely 30 fill. Katonák őrmestertől lefelé, diákok és gyermekek zártszékre 1 kor. 20 fill. I. hely 1 kor. II. hely 60 fill. III. hely 40 fillért fizetnek.

Jegyek reggel 10 órától délután 6 óráig Schwarcz dohány-tűzsdéjében (Bika szálloda) kaphatók.

Az előadás kezdete pont 8 és fél órakor. Pénztárnyitás este 7 órától az előadás bezártaig.

Holnap szerdán nagy korékpár virágcorso. Leo igazgató diszestélye.

Tisztelettel

LEO,

igazgató.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORAT (pouder)

mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz vagy rizsporról. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdév széppé teszi s megóvja a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsas s crème színben) minta doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. (pamacscsal 60 fillér.) Nagy doboz ára 1 kor. 80 fillér.

Ajánlja továbbá következő arczporait:

BERLINI FETTPOUDE (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill.

VELUTIN POUDE (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Ügyes újság elárúsítók felvételnek. Jelenkezhetnek a kiadóhivatalban

Arany alma igen szép, befőzéshez kapható Czeglédy és Polgár fűszerüzletében.

Fiatallurionél intelligens urak jó házi kosztot kaphatnak. Rákóczy-utca 26 szám.

Házmesternek ajánljuk egy házaspár. Veress u. 3.

Eladó három hold öndéi föld. Értekezhetni Csék-utca 6. szám alatt.

Eladó tiszta boros hordók 50-500 literig Gőcey Istvánnál Hunyadi-utca 26.

Modern három szobás lakás zonnal kiadó, kis családnak olcsón. Csokonai utca 13.

Egy tanuló felvétetik. Czeglédy és Polgár fűszerüzletében.

Gasparik Antal Első Magyar ingaóra gyárában tanuló felvétetik.

Prágai sonka naponta friss kapható Tóth Kálmán fűszerüzletében.

Katona keztyűk mosás, javítás, új együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemeteftű cukorka. Kapható Borsy-cukrászdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére a legjobb szintartó pamutból kötve jutányos áron beszerezhetők **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett. **Harisnya fejeleéseket** elvállal

Zsákot, zsák-zsineget, 1-a dohány zsinogot, a legjobb gép kenő olajokat és gépkendő (tovóot) kenőcsöt bámulatos olcsó árban lehet beszerezni: Neumann és Weisz festék és zsiradék gyári raktárában, Hatvan-utca 5. sz.

Cséplőgép-részek, **Lendkerekek** (különbféle nagyságban) **manometer** (fesz mérő), egészen új. **Ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok,** más építkezéshez való

vastárgyak különféle kovácsszerszám: **Satuküllök,** **fújtató, vasestergapad szerszámacél** **kompozíció.** Kijavított **takarék-tűzhelyek** igen mérsékelt árban kaphatók

KLEIN JAKAB ócska vasüzletében, főtűzde udvar. Ócska vas és fémek a legmagasabb árban veszek. Telj. kijavított **vetőgépek** 13. 15. 17. és 21 soros feltűnő olcsó árban. előnyös fizetési feltételek mellett.

Új kézmű- és rövidárú-üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló és jó hírnevű **Erdei Mihály-féle** bolthelyiséget (Piacz-utca, Bika szállodával szemben) kibéreltem és ott f. évi augusztus hó 1-től

kézmű- és rövidárú-üzletet rendezek be.

Midőn megemlítem hogy **Benyáts Emil** úr üzletében 10 évi működésem alatt alkalmam volt a n. é. közönség izlését és kívánalmait kitapasztalni, azon reményemnek adok kifejezést, hogy ezt párosítva előnyös összeköttetésekkel, igényét teljesen kielégíthetem s legfőbb törekvésem lesz, kitartó szorgalom és előzőkeny kiszolgálás által a n. é. közönség bizalmát megnyerni.

Kérve becses pártfogását, tisztelettel:

ZENGEVALD GÉZA

Debreczen, Piacz-u. 14., Bika szállóval szemben.

Gyapjuszöveteket a legszolidabb **szabott árak mellett** **Weisz Adolf** posztókerekedőnél szerezhetjük be. Kossuth-utca 1. szám, a cukrázda mellett. **A címre tessék vigyázni.**

Kiadó

Piacz-utca 42. szám (Biedermann házban)

egy lakás a földszinten, áll 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből; továbbá:

irodának

is alkalmas két szoba,

augusztus 1-től kiadó. Értekezhetni: ugyanott a tulajdonossal.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő, elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák szállított árak mellett,

továbbá:

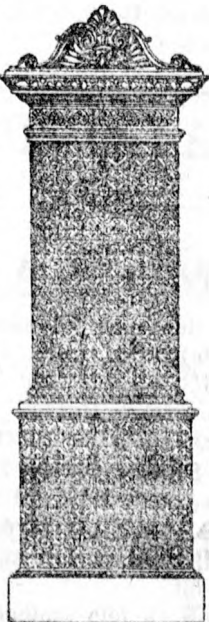
Fűzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, teőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „B I K A” szálloda mellett.

Weisz Henrik

szobafestő és fénymázoló
DEBRECZEN, Kossuth-utca 24. sz.

Elvállalok: Szobafestést, tapetirozást és fénymázolást.

Portál és Kávéházi berendezéseket.

Árverési hirdetés.

Özv. Kiss Jánosné és Dr. Kálmánczhelyi József tulajdonát tevő debreczeni 4170-dik tjkben levő 3388. koronára becsült ház- és beltelek, s 237 koronára becsült ujkiosztású föld f. évi aug. 1-én d. u. 3 órakor a debr. kir. t.-szék árverési termében önkényes birói árverésen el fognak adatni. — Az árverési feltételek a tkvi hatóság-nál és a városi rendőr-kapitány-ságnál megtekinthetők.

Beocsini portland és román cement.

Gipsz.

Aszfalt tető fedő lemez.

Elszigetelő lemez.

Beton csövek.
Carbolinum.

Kátrány.

John-féle szabadalmazott kémény toldók és az építkezésbe vágó összes cikkek leg-olesőbban kaphatók

LUKÁCS VILMOSNÁL

Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.